

Ringerike historielag 50 år

Ringerike historielag ble stiftet 10. desember 1953, og kan dermed se tilbake på 50 års virksomhet. At laget gikk i dvale forholdsvis raskt etter fødselen, og faktisk ikke ble reorganisert og aktivisert før i 1971, skal ikke ta glansen av en jubilent som har satt spor etter seg og har vært og er en viktig bidragsyter i arbeidet med å ta vare på, og spre kunnskap om lokalhistorien på Ringerike.

Av Gudmund Bakke

Tanken om et historielag ble luftet allerede i 1902 av August Steinhamar, forfatter av den første Norderhovboka. På det første ordinære årsmøtet til Ringerikes Ungdomslag i 1921 ble det foreslått å danne et folkeminnelag, men det første håndfaste initiativet til å danne et historielag på Ringerike kom i 1925. Da gav styret i Ringerike Ungdomslag Hans Johnsrud i oppdrag å lage en utredning om saken.

Johnsrud var en av tre redaktører i heftet "Jul på Ringerike", og siden det var redaksjonen som arbeidet videre med ideen, førte det til at heftet gikk over til å bli et lokalhistorisk skrift. Året etter (1926) ble heftets navn endret til "Ringerike", men tanken om et historielag ble ikke fulgt opp.

Neste initiativ kom fredssommeren 1945. I brev av 14. juli 1945 henstilte ingeniør Arne B. Bang til Ringerikes Museum «å gå inn for dannelsen av et historielag for Ringerike, som blant annet skulle ha til oppgave å utgi kulturhistoriske publikasjoner». Saken ble tatt opp på museets årsmøte i juli 1946, og her ble det protokollført at det ville være «av den aller største betydning og i tråd med museets kulturelle arbeide at Ringerikes historie blir tatt opp til granskning på bredt grunnlag». Det ble enstemmig besluttet å nedsette en komité på tre medlemmer til å utrede saken, bestående av ingeniør Johannes Bye, Anders Viljugrein og forslagstilleren selv, Arne B. Bang (som samtidig ble innvalgt som styremedlem i museet).

Arne B. Bang var Ringerike historielags første formann.

Møtereferater og avisinnlegg fra denne tida vitner om at det viktigste argument for å danne et historielag, var ønsket om å få satt i gang arbeid med registrering og innsamling av lokalhistorisk dokumentasjon, som gamle navn, folkeminne, arbeidsredskaper, dokumenter osv. I juni 1947 hadde den nedsatte komiteen arbeidet i ett år, og uttalte at

den «for øyeblikket finner å burde anbefale likeovenfor Ringerikes Museums styre at man går til innsamling av dokumenter og aktstykker for arkivering og senere bearbeiding». Komiteen hadde bl.a. fått tilbud fra forhenværende lensmann Jon Guldal om kjøp av hans samling av avisartikler og papirer, og anbefalte at det ble forhandlet videre om dette. Den brakte også på bane å søke ervervet de etterlatte papirene til Andreas Lagesen, forfatter av «Ringerikske slekter». Hva en eventuell kulturhistorisk publikasjon angikk, mente komiteen at en utgivelse av en slik neppe var aktuelt («tilrådelig») for et historielag, på bakgrunn av at heftet Ringerike allerede var så godt innarbeidet i regi av Ringerike Ungdomslag og museet.

I de første etterkrigsåra var optimismen stor. De mørke åra var tilbaketog, og det var mange ting å ta fatt i. Nye foreninger så dagens lys på mange områder, og gamle ble reorganisert. Alle ropte på tilslutning, medlemmer og – ikke minst – ildsjeler. Innlegg i lokalavisa forteller at tanken om et historielag hadde både tilhengerne og motstandere. En anonym innsender mente at det var komiteer nok fra før, og at museet etter hans mening fylte oppgaven. De samme tanker ble tilkjennegjort av formannen i museumsstyret, Anders Viljugrein. Fra Hole skrev Jon Guldal at han oppfattet saken som skrinlagt.

Men tilhengerne av et historielag arbeidet i det stille. Ønsket om økonomisk

trygghet, et fundament, for en forening som skulle ta fatt på et så viktig arbeid, synes å ha vært den viktigste årsaken til at stiftelsen lot vente på seg. Men i 1953 kom det positive signaler fra de fem Ringeriks-kommunene, og dermed var det duket for stiftelsesmøte.

Torsdag 10. desember 1953 ble stiftelsesmøtet holdt i Håndverkerens store sal i Hønefoss. En rekke organisasjoner og enkeltpersoner var innbudt. 50 personer var til stede, og Ringerikes Blad skrev at "i forsamlingen så man en rekke av dem som teller når det gjelder en kulturhistorisk sak som denne på Ringerike". På vegne av innbyrderne ønsket Hønefoss' ordfører, C.S. Bentzen, velkommen. Arne B. Bang ble valgt til formann i interimsstyret, som skulle arbeide videre med saken og legge fram forslag til lover på et seinere møte.

Innledningsforedraget på stiftelsesmøtet ble holdt av rektor Helge Fonnum. Han understreket i foredraget, som er gjengitt i sin helhet i heftet Ringerike i 1954-55, behovet for å få samlet inn tradisjon fra den gamle norske bygdekulturen, som var en ubrutt arv fra sagatiden og lenger tilbake. I det kulturskiftet man nå var inne i, var denne kulturen i ferd med å måtte vike plassen for bykultur. Den første og viktigste oppgaven for et Ringerike historielag måtte være å samle folketradisjon av alle slag, og på bredest mulig grunnlag, mente Fonnum, som selv hadde vært beskjeftiget med slik virksomhet i nær en mannsalder i sin fødebygd i Hallingdal.

Tirsdag 26. januar 1954 ble forslag til vedtekter behandlet. Møtet ble holdt i lokalet Ringerike nederst i Storgata, og ble avsluttet med at arkeolog Karl Vibe-Müller kåserte om fortidsundersøkelser på Ringerike. De foreslåtte vedtektene ble enstemmig vedtatt av de 14 fram-møtte, og Arne B. Bang ble valgt til lagets første formann. De øvrige medlemmene av interimsstyret gikk også med på å fortsette.

"Starten var utmerket. Blir den videre interesse derefter, tegner det til å bli en suksess," skrev Ringerikes Blad etter stiftelsesmøtet. Men blåmandagen kom raskt. De få kronene som medlemmene betalte i kontingent, fristet ikke til å starte opp de store prosjekter. Flere av

Trond Bergsund, formann 1971-72.

medlemmene i det nyvalgte styret hadde dessuten verv i Ringerikes Museum. Formannen selv, Arne B. Bang, hadde endog fra 1951 vært museets styreformann, et verv han hadde sammenhengende fram til 1974.

Den store saken for Ringerikes Museum i denne perioden var å få byggetomt eller få løst behovet for permanente lokaler til utstilling på annen måte. Det lokalhistoriske miljøet var lite, og tillitsmennenes krefter synes i stor grad å ha gått med til å skaffe penger til museumssaken. At et nystartet historielag derfor hadde store vanskeligheter med å finne fotfeste, er ikke overraskende. Den forventede støtten fra kommunene uteble, og det endte med at «historielaget fikk derfor status som en gren av museets virksomhet inntil nye interesser kunne finnes».

Det var derfor svært liten – om noen – aktivitet i Ringerike historielag fra 1954 og til slutten av 1960-åra. Da begynte noen personer igjen å snakke sammen, og i 1970 var tida inne for å reorganisere foreningen. Et interimsstyre ble nedsatt med Trond Bergsund, Ragnar Nøklebye

og Helene L. Klemp i spissen. De gikk ut i lokalavisa og søkte kontaktfolk i hver bygd på Ringerike, med god lokal-kjennskap og kunnskap om bygdens folk og historie. Siktemålet med reorganiseringen var å få forgang i registreringen av gamle hus, folkeminner, fotografier, setrer, stedsnavn, gammelt innbo og redskap. I tillegg ønsket man gjennom medlemsmøter med foredrag om lokalhistoriske emner å spre interesse for distriktets rike forhistorie. Tanken om en egen årlig publikasjon hadde vært drøftet, men man så nok et samarbeid med de to utgiverne av heftet Ringerike som mer nærliggende, «da historielagets arbeide jo naturlig ligger nær museumsarbeidet».

I 1971 ble det avholdt «nytt» stiftelsesmøte i Ringerike historielag. Trond Bergsund ble formann og Ragnar Nøklebye sekretær. Fra 1973 overtok Nøklebye formannsvervet, som han innehadde til han ble avløst av Otto Frydenlund i 1979.

I denne perioden kom møte- og foredragsvirksomheten i foreningen inn i faste former, ved siden av den omfatt-

Ragnar Nøklebye, formann 1973-78.

ende registreringen av kulturhistoriske minnesmerker som ble påbegynt (se nedenfor).

Ringerike historielag har den siste mannsalder vært en aktiv forening som har gitt et vesentlig bidrag til at kunnskap om lokalhistorien på Ringerike er gjort kjent for oss som bor her, og blitt tatt vare på for ettertiden. En viktig del av et historielags virksomhet vil naturlig nok være medlemsmøter med foredrag om lokalhistoriske emner. Siden 1971 har både lokale foredragsholdere og fagfolk hentet utenfra, bidratt til mye lærdom, inspirasjon og hygge på historielagets møter. Spesielt førjulsmøtene i Svenskestua på Norderhov gamle prestegård er blitt en tradisjon som mange har satt pris på. I tillegg har rusleturer, byvandring, og ikke minst sommer- og høstturene til historiske steder, museer og samlinger andre steder i Sør-Norge fått stor oppslutning fra medlemmenes side.

Blant lagets virksomhet for øvrig, bør spesielt nevnes:

Registrering

I 1973 organiserte Ringerike historielag en omfattende registrering av kulturhistoriske minnesmerker i daværende Ringerike kommune. Arkeologiske minner, husmannsplasser, gamle ferdselsveier, setrer, husmannsplasser, spor av eldre bosetting, og lokale stedsnavn var blant de ting som skulle nedtegnes, og lokalkjente folk ble utpekt til å ta seg av sine områder. De skulle i første rekke oppsøke muntlige kilder – dvs. eldre folk – for dermed å få sikret en informasjon som for en stor del ville bli borte med dem.

Sentrale lokale «rodemenn» var Hans Erlandsen (Steinsfjeringen), Torbjørn Slåtto (Røyse), Hartvig Brobekk (Sundvollen), Einar Heimås Dokken (Ask/Holleia) Ingrid Løbben og Randi Gjerde (Norderhov kirkebygd), Trond Bergsund (Ådal), Trygve Meisterlin og Einar Maribo (Sokna), Thorleif Solberg (Vågård), og Arthur og Otto Frydenlund (Åsa). På Tyrstrand lyktes det ikke å få noen til å påta seg arbeidet.

Informasjonen fra Hole (Steinsfjeringen, Røyse og Sundvollen) er samlet i stensilhefter på de lokale bibliotekene,

Otto Frydenlund, formann 1979-80.

mens skjemaene forøvrig forefinnes i Ringerikssamlingen på Ringerike bibliotek.

Ringerikssamlingen

Bibliotekene skal være vår felles lokale hukommelse, og her bør lokalhistoriske samlinger være en viktig del. Så også på Ringerike. I 1967 ble Brit Astri Sviund ansatt som bibliotekar ved Ringerike bibliotek. Hun var interessert i lokalhistorie, og var også styremedlem i Ringerike historielag. Etter hvert engasjerte hun seg i oppbygging av en lokalhistorisk samling på biblioteket – en samling som ble hennes hjertebarne. Sammen med tidligere biblioteksjef Helene L. Klemp fikk hun på kort tid samlet en imponerende mengde stoff. Dessverre ble Brit Astri rammet av sykdom (hun døde i 1995), men da var Ringerikssamlingen allerede et begrep blant lokalhistorisk interesserte, som søkte til «Ringeriksrommet» som en kilde å øse av, til inspirasjon og økt viten. Her finner vi bøker med historisk og geografisk stoff fra Ringerike (det geografiske Ringerike, med kommunene Ringerike og Hole og tilstøtende

områder, som Nordmarka, Krokskogen, Holleia og Vassfaret), folketellinger, kirkebøker, skattemanntall, tingprotokoller, utvandrerlister, pantebøker og skiftekort. Mye av det eldste finnes bare på mikrofilm, men lesemaskiner gjør det tilgjengelig. Videre har man en anseelig mengde lokalaviser (den eldste fra 1845), avisutklipp ordnet i mapper etter emne, hovedfagsoppgaver fra universiteter og høyskoler med emner fra Ringerike, jubileumsberetninger fra lag, foreninger og bedrifter, klubbaviser og årsberetninger.

Siden 1997 er det bibliotekar Liv Skretteberg som har hatt ansvaret for denne delen av bibliotekets virksomhet, og samlingen utvides stadig.

Ringerike slektshistorielag

Slektsforskning har fått vind i seilene de siste tiårene, og Ringerike er intet unntak. I 1976 ble det nedsatt et tremannsutvalg for slektsforskning i Ringerike historielag, bestående av Jens Fjeld, Brit Astri Sviund og Runar Berg. Gjennom Sviund hadde de en fot innenfor det lokale biblioteket, og mye av arbeidet den første tida var samarbeid om opp-

Aslaug Kvernberg, formann 1982-88.

Frank Otterbech, formann 1993-96.

bygging av Ringerikssamlingen, samtlig som man samlet, ordnet og tok vare på lokalhistorikeren Erling Bjørkes arbeider fra Soknedalen, Krødsherad og Hallingdal.

Den 7. februar 1985 ble slektshistoriegrappa i Ringerike historielag formelt stiftet. Brit Astri Sviund ble første leder, og andre sentrale personer var Thorleif Solberg og Kjell Hallmann. Grappa fortsatte å samle, bl.a. kopier av skiftekort, skattemanntall, prestemann-tall og kirkebøker til lokalsamlingen på biblioteket, og i 1988 startet arbeidet med avskrift av tingbøker tilbake fra 1652. Tingbøkene refererer rettsfor-handlinger på Ringerike og tilstøtende distrikter, men vanskelig gotisk håndskrift har umuliggjort bruk av disse for de aller fleste. Etter at de er blitt «oversatt», kan alle nå gjøre dykk ned i den spennende verden som tingreferatene åpner for oss. I rettsforhandlingene blir det stadig opplyst om navn, familieforhold, slekter, gårder, skogteiger og andre ting fra dagliglivet. Etter at de første heftene ble omsatt fra gotisk håndskrift ved hjelp av profesjonelle historikere, er det Thorleif Solberg som har stått for arbeidet. Hittil er det laget seks hefter i

lagets regi (1650- og 1660-åra), og 20 fra Solbergs hånd (1680- og 1690-åra), og arbeidet fortsetter.

I 1991 ble medlemsbladet Hringariki startet (første utgave kom i desember 1991), og her har siden en mengde lokalhistorisk stoff – både om slekter og andre ting – blitt tatt vare på og gjort kjent. Ildsjelene i redaksjonen har vært Solberg, Hallmann og Eigil Elsrud. Bladet er veldig populært, og utkommer med to årlige utgaver, hver på 70-80 sider. I 2000 fikk man patentert navnet «Hringariki».

Høsten 1994 tok slektshistoriegrappa navnet Ringerike Slektshistorielag. Fra 1. januar 2004 står laget på egne bein, med eget medlemsregister og innkreving av kontingent.

Slektsgranskerne møtes jevnlig til arbeidsmøter, og til tre-fire møter med slektsfaglige foredrag per år. I tillegg avvikles årlige kurs i lesing av gotisk skrift.

Genealogisk Datasentral Ringerike

Etter modell fra Hadeland ble det i desember 1992 nedsatt et utvalg som skulle legge forholdene til rette for bruk av arbeidsledige på Ringerike til en mer målrettet registrering av historiske data. Etter søknad fikk utvalget bevilget 5.000 kroner fra Ringerike kommune til innkjøp av et registreringsprogram og noen mikrofilmer, og dermed var Genealogisk Datasentral Ringerike en realitet.

Flere – både private og bedrifter – gav brukt datautstyr i gave, og etter litt «behandling» av den slektsinteresserte dataeksperten Rudi Løken hadde man tilstrekkelig datautstyr til å begynne arbeidet. I første rekke har dette gått ut på å overføre opplysninger fra offentlige kilder som kirkebøker, folketellinger, manntall, emigrantlister, militærruller, skifteprotokoller m.v. til en database.

Ringerike kommune har siden mars 1993 stilt lokaler til disposisjon (1993-94 i Askveien 6, 1994-95 Vestre Lundstad (Austjord), 1995-1999 Arne-mannsveien 3, og siden 2000 Veien gamle skole). Kommunen organiserte også bruken av arbeidsledige på tiltak i inntil 10 måneder for hver. GDS Ringerike har i alt sysselsatt nærmere 100 arbeidsledige og hadde på det meste 15-16 personer i arbeid, inntil tiltakene

ble gradvis redusert, for så å bli helt avskaffet i 1997.

Det er en anselig datamengde som i dag er lagret i GDSR's database. Fra kirkebøkene er det for eksempel foretatt ca 150.000 registreringer. Samlingen med skiftekort ved Ringerike bibliotek er registrert, og det samme er en oversikt over samtlige finneplasser m.v. på Krokskogen. Gammelt skolemateriell ved Ringerike skolemuseum samt navnelister fra en god del skoleprotokoller fra før 1900 er også registrert. Endelig er det, i samarbeid med Kildeskriftavdelingen ved Riksarkivet, scannet og lagret bilder av og opplysninger om segl og bumerker fra hele Buskerud og deler av Oppland fylke.

Ildsjeler i GDS' arbeid har i første rekke vært Jens Jonsrud, Frank Otterbech og Rudi Løken. Sistnevnte har laget programmer, hvor man etter hvert vil kunne søke seg inn og hente aktuelle opplysninger (som vil bli tilgjengelig for folk flest når arbeidet med korrekturlesing er fullført). Jonsrud og Otterbech er i dag pensjonister og har i alle år arbeidet uten et øre i vederlag. En ikke liten del av deres arbeidsinnsats går

Sigurd Huseby er Ringerike historielags formann i jubileumsåret.

med til å besvare henvendelser fra inn- og utland med spørsmål om forfedre, slektskapsforhold, bosted, gårdsnavn osv. De aller fleste får hjelp!

Lokalhistorisk arkiv

I forståelse med Ringerike kommune har det de siste åra blitt registrert dokumenter fra de gamle kommunearkivene i Hønefoss, Norderhov, Tyristrand og Ådal. Mange av disse lå lagret i fuktige og dårlige lokaler, men i dag er det meste trygt forvart i brannsikre rom i kjelleren på Heradsbygda servicesenter. Arbeidet ledes av Håkon Prestmo, og andre sentrale er Jens Jonsrud og Frank Otterbech. Vi ser her kimen til et lokalhistorisk arkiv for Ringerike kommune (Hole kommune har eget lokalhistorisk arkiv i tilknytning til Hole bibliotek på Vik).

Ringerike skolemuseum

Da den gamle bruksskolen på Sørsida, ved bruenden mellom Tippen og Samfunnshuset, ble revet i 1962, ble lærer Ola Bjørntoft forbitret. Bygningen hadde han gått og tenkt på som rammen om et skolemuseum på Ringerike. Siden var han besatt av tanken på at distriktet måtte ha sitt eget skolemuseum. Etter en tid kom han over et eldre, laftet hus som skulle rives. Det lå ved fossen ovenfor handelsskolen, og Bjørntoft kontaktet eieren og fikk huset til nedrivning. Bjørntoft rev av panelet, merket stokkene og demonterte huset. Etter hvert fikk han med seg Jens Jonsrud, Ole Eidsmoen, Otto Frydenlund og Frank Otterbech. Etter en tid fikk de ytterligere to laftede tømmerbygninger som ble tatt ned, merket og lagret. Fra tidligere var det samlet inn en mengde gammelt skolemateriell som bl.a. dukket opp i forbindelse med feiringen av 250 årsjubileet for skolevesenet i Norge i 1989.

Etter hvert hadde ildsjelene samlet et stort lager av gamle pulter, skolebøker, blekkhus, pennaler, kart og annet utstyr. Dette ble først lagret på loftet på Hønefoss skole (hvor Bjørntoft var lærer), siden flyttet til Veien gamle skole. De ventet på Ringerike kommune, som hadde lovet å stille tomt til disposisjon. Flere alternative plasseringer ble vurdert, og personene som entusiastiske stilte sine kunnskaper og erfaringer til gratis disposisjon, var til-

fredse da det i 1998 endte med at skolemuseet fikk plass i 1. etasje på Veien gamle skole. Herved slapp de å måtte lafte opp igjen de gamle bygningene (som nå blir nyttiggjort i Kjerratmuseet i Åsa), og de slapp å kjøre flerfoldige flyttelass med gammelt materiell – én gang til!

11. april 2000 ble Ringerike skolemuseum offisielt åpnet. Da hadde ildsjelene hver nedlagt hundrevis av arbeidstimer i oppussing og istandsetting av lokalene. Gulvbelegg og panel var fjernet for å få fram de gamle tømmerveggene i skolebygningen, som er fra 1864. I dag framstår den slik de norske folkeskolene var på landsbygda rundt 1. verdenskrig. «Stuene» var gjerne små og unnselige, men av uvurderlig betydning for bygdene.

Drift og omvisning forestås av en gruppe – «Skolekomiteen». Skoleklasser fra hele Ringerike besøker skolemuseet og får oppleve en skoletime fra gamle dager.

Hefte – bøker – bilder

Heftet Ringerike ble startet i 1922 av Ringerike Ungdomslag. Det var de mange sagn og historier som fantes på Ringerike som ikke var nedskrevet, som var bakgrunnen for at heftet ble startet. Fram til 1926 var navnet «Jul på Ringerike».

I 1936 kom Ringerikes Museum med, og siden 1973 har også Ringerike historielag stått bak utgivelsen av det lokalhistoriske heftet. I dag utpeker hver forening to representanter til heftets styre, som velger redaktør og forestår det praktiske arbeidet. Gjennom heftet, som i 2003 blir utgitt for 75. gang (det ble ikke utgitt i 1935, 1937, 1941-44 og 1952) er en utrolig mengde lokalhistorie fra Ringeriksbygdene blitt tatt vare på og gjort kjent, og skribentene som har bidratt med artikler – både utenfra og i heftets redaksjon – fortjener stor takk.

I 1984 tok Jens E. Fjeld og Otto Frydenlund initiativ til opptrykk av tre lokalhistoriske bøker som hadde vært utsolgt i mange år og vanskelige å få tak i for historieinteresserte: Den gamle Hønefoss-boka fra 1915 og Andreas Lagesens bøker Ringerikske slekter II (Haug) og Norderhov (III). Restopplaget av bøkene er i Ringerike Slekthistorielags eie, og Otto Frydenlund har

sørget for at hver skole på Ringerike har fått de tre bøkene i gave.

Med hjelp av fotograf Johan Brun, organiserte Ringerike historielag i 1988 innsamling og avfotografering av gamle bilder på Ringerike. En rekke uerstattelige bilder ble kopiert og tatt vare på, samtidig som informasjon om personer og motiver ble registrert. Disse ble senere oversendt til Buskerud fylkesfoto på Norderhov gamle prestegård.

Ringerike kommune har kjøpt samlingen av flyfotografier av gårder, bruk og eiendommer på Ringerike fra 1950- og 60-årene av Fjellanger-Widerøe AS. Samlingen er katalogisert og ordnet av Otto Frydenlund, og befinner seg i dag på Ringerike bibliotek.

Det første styret

Direktør Arne B. Bang ble Ringerike historielags første formann. Øvrige styremedlemmer var gårdbruker Kornelius Leine, forretningsfører Thor Thorsen og Lars Egil Viljugrein, og varamenn: skogbruker Trond Bergsund, småbruker Peter Lyse og lærer Sigvart Mjør. Revisorer: Ingeborg Mohn og Aslaug Kvernberg Skavhaug.

Formålet

Ringerike historielags vedtekter i 1954 (paragraf 1) slår fast at "laget har til formål å øke og spre kunnskap om Ringerikes fortid. Laget har følgende arbeidsoppgaver:

- Å sette i gang innsamling av sagn, gamle skikker og tro, folketoner, stedsnavn og all slags tradisjon som knytter seg til distriktet, ætt og gård, eventuelt i samarbeid med offentlige granskingsinstitutt som tar på seg slike oppgaver.
- Hjelpe folkemuseene, oldsakssamlingene og Fortidsvernet med å registrere og frede kulturminner.
- Gi ut en årbok eller tidsskrift som inneholder lokalhistoriske og ættehistoriske utredninger og skildringer, gjengir tradisjon fra distriktet, og offentliggjør arkivtilfang som kan være nyttig for bygde-, by- og ættehistorikerne.
- Å støtte arbeidet med å få ut gode bygdebøker, bybøker og ættebøker.

I museets regi

– Bang var interessert og arbeidsom, men travelt opptatt. Arbeidet i Ringerikes

Styret i Ringerike historielag i jubileumsåret 2003. Foran står Liv Gjestvold Blom (vara), i rekke 2 står fra venstre Sigurd Huseby (leder), Randi Gjerde (sekretær) og Else Marie Abelgård (vara), og i bakerste rekke fra venstre Trond Olav Vassdal (kasserer), Ole Haakon Opperud (ekstern info), Ellef Ellefsen (rep. Ringerike slektshistorielag) og Runar Berg (nestleder). Arne Sund (vara) var ikke tilstede da bildet ble tatt. (Foto: Gudmund Bakke)

Museum lå nok hans hjerte nærmere. Ved flere anledninger spurte jeg om ikke historielaget kunne arrangere møter med historiske foredrag. Men alt som skjedde var i museets regi. Aslaug Kvernberg.

Flere historielag

Interessen for lokalhistorie har gått i bølgedaler, men siden 1980 har den vært jevnt stigende. Dette avspeiler seg ikke minst i dannelsen av nye historielag i distriktet. Både Jevnaker, Soknedalen, Hole, Øvre Ådal og Tyrstrand har i dag egne, livskraftige lag. I realiteten er derfor Ringerike historielag i dag en forening for Hønefoss, Haug, Norderhov kirkebygd, Åsa, Heradsbygda og nedre del av Ådal.

Protest

– For noen år siden hadde vi en rundtur på Ringerike med arkeolog Karl Vibe-Müller som leder. Han har ordet i sin makt! En av turdeltagerne, en mor med to guttunger i 10 års-alderen, følte seg ikke helt i form, og ønsket å reise hjem igjen etter en halv times tid. Da protesterte den eldste gutten. Denne mannen var så morsom å høre på at han ville

følge med helt til slutt! Moren gav seg. Frank Otterbech.

At det gikk bra...

– Jeg minnes godt den tiden Aslaug Kvernberg var formann. For meg står hun som den virkelige representanten for historielaget. Hun vokste opp i Hønefoss, og kjenner byen og distriktet ut og inn. Hun hadde en egen evne til å formidle sine kunnskaper. Mange vil huske hennes interessante byvandring, og ikke minst de treffsikre kommentarene under møtene. Hun var alltid positiv og i godt humør. Da var det virkelig hyggelig å gå på historielagsmøter. Men på julemøtene i Svenskestua ville hun alltid ha levende lys på juletreet. At det gikk bra – i den bevaringsverdige, knusktørre bygningen! Frank Otterbech.

Styret i jubileumsåret

Ringerike historielags styre i jubileumsåret 2003 består av Sigurd Huseby (formann), Runar Berg (nestformann), Randi Gjerde (sekretær), Trond Olav Vassdal (kasserer), Ole Haakon Opperud (styremedlem) og Ellef Ellefsen. Varamedlemmer er Else Marie Abelgård, Arne Sund, Liv Gjestvold

Blom og Håkon Prestmo. (Ellefsen og Prestmo representerer slektshistorielaget, og går ut ved årsskiftet 2003/2004).

Formenn i Ringerike historielag

1953	Arne B. Bang
1971-72	Trond Bergsund
1973-78	Ragnar Nøklebye
1979-80	Otto Frydenlund
1981	Peter Tandberg
1982-88	Aslaug Kvernberg
1989-91	Knut Rønniksen
1992	Jan Thuen
1993-96	Frank Otterbech
1997	Jan Thuen
1998-99	Leif Næssan
2000-01	Torbjørn Paule
2002-	Sigurd Huseby

Kilder

Ringerikes Museums 50 års jubileumsberetning (1973), Ringerikes Museums møteprotokoll 1946, heftet Ringerike (diverse årganger), Ringerikes Blad (diverse årganger), og samtaler med Aslaug Kvernberg, Frank Otterbech, Otto Frydenlund, Ragnar Nøklebye, Thorleif Solberg og Sigurd Huseby.